

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מעקב | מרץ 2014

1

מחבר:

אבי בן-נון, ראש צוות
avib@midroog.co.il

אנשי קשר:

סיגל יששכר, ראש תחום חברות
i.sigal@midroog.co.il

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

אופק: יציב	A1	דירוג איתנות פיננסית פנימית
	P-1	פיקדונות לזמן קצר
אופק: יציב	Aa2	פיקדונות לזמן ארוך/ אג"ח
אופק: שלילי	Aa3	כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון)
אופק: שלילי	A2	שטרי הון נדחים (הון ראשוני)

מידרוג מודיעה על הצבת דירוג A1 באופק יציב לאיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק. דירוג הפיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נותר Aa2 באופק יציב והוא מגלם הנחת תמיכה חיצונית גבוהה מצד המדינה ביחס לדירוג האיתנות הפיננסית הפנימית. הנחת התמיכה החיצונית הגבוהה בחובות הבכירים מצד המדינה בוצעה באמצעות יישום מודל לניתוח חדלות פירעון משותפת² (JDA). דירוג החובות הנחותים (הדירוג מפורט בטבלה לעיל) מגלם אף הוא תמיכה חיצונית גבוהה מצד המדינה, אולם נוכח הערכתנו לעלייה באי הוודאות לגבי מידת התמיכה בחובות אלה (ראה פירוט להלן), אנו מציבים אופק דירוג שלילי לחובות הנחותים. כמו כן, דירוג החובות הנחותים מגלם את הנחיתות המבנית של חובות אלה ביחס לחובות הבכירים בבנק ומדרג הבכירות בינם לבין עצמם. דירוג הפיקדונות לזמן קצר נותר P-1.

להלן פירוט סדרות ציבוריות מדורגות של הבנק:

סדרה	מספר נייר ערך	מועד הנפקה מקורית	ריבית שנתית נקובה	תנאי הצמדה	ערך בספרים של יתרת הסדרות ליום ה- 30.09.2013 במיליוני ש"ח	שנות פירעון הקרן	דירוג	אופק
א	7480015	03/2004	5.50%	מדד	522	2014-2018	Aa3	שלילי
ב	7480023	11/2004	5.25%	מדד	784	2015-2019	Aa3	שלילי
ד	7480049	10/2007	4.75%	מדד	904	2014-2022	Aa3	שלילי
ה	7480031	03/2007	6.10%	שקלי	767	2015-2019	Aa3	שלילי
ז	7480064	03/2008	6.80%	שקלי	1,117	2014-2016	Aa3	שלילי
ח	7480072	03/2008	4.29%	מדד	1,019	2015-2017	Aa3	שלילי
ט	7480106	10-02/2009-2010	תשואת סק"מ שנתית+ 2%	שקלי	778	2017	Aa3	שלילי
יב	7480122	11/2012	4.75%	מדד	122	2014	Aa3	שלילי

¹ בחודש ינואר 2013 פרסמה מידרוג את המתודולוגיה העדכנית שלה לדירוג בנקים. במסגרת עדכון המתודולוגיה כאמור מפרסמת עתה מידרוג גם את דירוג האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק, אשר משקף את סיכון האשראי של הבנק, מבלי להביא בחשבון תמיכה חיצונית. לדוח המלא ראה: [מתודולוגיה לדירוג בנקים, דוח מתודולוגי, ינואר 2013](#)

² בחודש ינואר 2014 פורסם עדכון למתודולוגיית הדירוג - שימוש פורמאלי במודל JDA להערכת תמיכה חיצונית וניתוח חדלות פירעון משותפת. לדוח המלא ראה: [מודל לניתוח חדלות פירעון משותפת, ינואר 2014](#)

שיקולים עיקריים לדירוג הבנק

דירוג האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק (A1 יציב) נתמך במיצוב עסקי טוב יחסית במפת מערכת הבנקאות המקומית; הבנק בעל ערך מותג חזק, נתחי שוק משמעותיים, אולם במגמת שחיקה בשנים האחרונות- הפוגמת במיצוב של הבנק ובסיס לקוחות רחב ומפוזר ופיזור מקורות הכנסה- התורמים ליכולת השבת הרווחים של הבנק; דיסקונט הינו בנק אוניברסאלי ובנוסף לפעילות תיווך פיננסי, מספק ללקוחותיו קשת רחבה של שירותים בנקאיים; הבנק מאופיין במדיניות ניהול סיכונים שמרנית יחסית ההולמת את פרופיל הסיכון ובתוך כך המשך הורדת המינוף המאזני, אשר תתמוך, להערכתנו, בהמשך שיפור פרופיל הסיכון; לבנק מבנה מקורות רחב, מפוזר ויציב, התומך בדירוגו וכן נזילות בולטת לטובה, אשר מנוהלת ונתמכת בתיק נ"ע המאופיין ברמת סיכון נמוכה יחסית; כריות ההון של הבנק הולמות את הדירוג ואנו צופים המשך חיזוק איכות והיקף כריות הספיגה, תוך הצבת חסם רגולטורי תחתון.

מנגד, הדירוג מוגבל ע"י תיק אשראי ברמת סיכון גבוהה יחסית לדירוג עקב ריכוזיות גבוהה בדומה למערכת ומדדי סיכון, שאינם בולטים לטובה, למרות מגמת השיפור בהם. מדדי הסיכון בתיק האשראי של הבנק ובהם שיעור החובות הבעייתיים לסך האשראי ובעיקר שיעור החובות הפגומים והחובות שאינם מבצעים (NPL), בעלי רמת החומרה הגבוהה ביותר, גבוהים יחסית לדירוג לאורך השנים האחרונות, למרות השיפור בהם בשנתיים האחרונות. להערכתנו, בנקודת החתך של ה- 30.09.2013 מדדים אלו- המהווים אינדיקטור סביר לאיכות תיק האשראי של הבנק לאורך המחזור הכלכלי, גם נוכח פוטנציאל צמיחה נמוך פוגמים ביכולת השבת הרווחים העתידית של הבנק ומגבילים את דירוגו. חשיבות מדדי הסיכון בתיק האשראי של הבנק מועצמת, נוכח כריות ספיגה חלקיות כנגד הפסדים צפויים, אשר מהוות משקולת לדירוג ואינן צפויות להשתפר מהותית, בטווח הזמן הקצר והבינוני, לרמה ההולמת את הדירוג. נוסף על כך נציין את ריכוזיות האשראי הגבוהה (לוויים וענפית), בדומה למערכת, אשר מגבירה את הסיכון להפסדים בלתי צפויים, כאשר אנו לא רואים פוטנציאל שיפור מהותי בסיכון זה בטווח הזמן הקצר והבינוני. בנוסף, שיעורי הרווחיות של הבנק, המשקפים לגישתנו כרית ביטחון ראשונה כנגד הפסדים (צפויים ושאינם צפויים), נמוכים יחסית לדירוג ואל מול קבוצת ההשוואה³, תנודתיים ומוגבלים ע"י מבנה הוצאות קשיח ויעילות תפעולית נמוכה, אשר מקטינה את מרווח התמרון אל מול סביבה עסקית מאתגרת. להערכת מידרוג, יחסי הרווחיות של הבנק לאורך המחזור הכלכלי ימשיכו להיות נמוכים יחסית לדירוג (תשואת ליבה בטווח שבין 1.1% ל- 1.4%) וחשופים לשינויים בסביבה הכלכלית, גם נוכח אתגר ההתייעלות וצמצום מבנה ההוצאות.

הבנק, בדומה למערכת, ניצב בפני אתגרים בסביבה העסקית, נוכח הצפי לצמיחת תמ"ג נמוכה יחסית, עלייה מסוימת בשיעורי האבטלה, סביבת הריביות הנמוכה וצרכי המימון הכבדים של המגזר העסקי כתוצאה מעומס פירעונות בגין גיוסים בעבר. כל אלה יובילו, להערכתנו, לסטגנציה ואף לשחיקה מסוימת בהתפתחות מדדי הסיכון בתיק האשראי, תוך עלייה בהוצאות להפסדי אשראי בטווח הזמן הקצר ולהיעדר שיפור משמעותי בכריות הרווחיות.

דירוגי הפיקדונות לז"א והחוב הבכיר של הבנק זוכים להטבה של שני נטשים המגלמת בתוכה את החשיבות המערכתית של הבנק ואת הערכתנו להסתברות גבוהה לתמיכה חיצונית בעת הצורך.

אופק הדירוג היציב לדירוג האיתנות הפיננסית והחוב הבכיר משקף את הערכת מידרוג לכך שלא יחול שינוי מהותי לרעה בהערכתנו לגבי המדדים העיקריים של הבנק לאורך המחזור הכלכלי. הצבת האופק השלילי לדירוגי החוב

³ קבוצת ההשוואה- בנקים עסקיים גדולים: בנק הפועלים, לאומי, הבינלאומי ומזרחי טפחות.

הנחות של הבנק משקפת את הערכתנו לעלייה ברמת אי הודאות בנוגע להסתברות לתמיכה חיצונית בחובות אלה בעת הצורך.

להרחבת השיקולים בנושא תמיכה חיצונית של המדינה בחובות השונים של הבנק - ראה בהמשך הדוח.

להלן נתונים כספיים עיקריים, במיליוני ₪:

2008	2009	2010	2011	2012	30.09.12	30.09.13	
21,554	24,583	18,187	30,329	24,100	27,544	22,758	מזומנים ופיקדונות בבנקים
31,535	36,338	37,176	42,898	46,001	45,334	47,124	ני"ע
116,456	114,426	118,666	116,383	117,611	119,040	116,498	אשראי לציבור, נטו
139,232	141,825	138,011	153,368	151,935	154,688	152,111	פיקדונות הציבור
8,405	9,597	10,815	10,702	11,838	11,612	12,228	הון עצמי המיוחס לבעלי המניות הבנק
181,789	187,555	185,567	202,472	200,880	205,239	200,025	סך נכסים
4,317	4,451	4,551	4,617	4,459	3,393	3,179	הכנסות ריבית, נטו [1]
780	998	821	778	726	474	457	הוצאות להפסדי אשראי
2,373	3,376	2,996	2,937	3,257	2,462	2,658	הכנסות שאינן מריבית
5,374	5,441	5,659	5,845	5,826	4,436	4,461	הוצאות תפעוליות ואחרות
536	1,388	1,067	931	1,164	945	919	רווח לפני מס
228	918	690	847	802	633	802	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4.6%	5.1%	5.8%	5.3%	5.9%	5.7%	6.1%	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק/ נכסים
6.5%	6.4%	7.1%	8.1%	8.6%	8.5%	9.3%	הלימות ההון ליבה
10.3%	12.1%	13.7%	14.1%	14.3%	14.2%	14.4%	הלימות הון כולל
31.3%	39.7%	37.5%	42.8%	40.1%	40.5%	40.1%	נדילות [2]
0.1%	0.5%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.5%	ROA (מוצג בגילום שנתי) [3]
2.6%	10.2%	6.8%	7.9%	7.1%	7.6%	8.9%	ROE (מוצג בגילום שנתי) [3]
1.0%	1.7%	1.3%	1.2%	1.4%	1.4%	1.4%	PPP%/AvgRWA [4]
0.7%	0.9%	0.7%	*0.7%	*0.6%	*0.5%	*0.5%	הוצאה להפסדי אשראי/אשראי לציבור
6.7%	7.1%	6.4%	*7.5%	*7.4%	*6.9%	*6.8%	חובות בעייתיים/אשראי לציבור

* בהתאם להוראה החדשה. הנתון אינו בר השוואה לתקופות קודמות

[1] לפני ההפרשה להפסדי אשראי

[2] מזומן ופיקדונות בבנקים + אג"ח מדינת ישראל וממשלת ארה"ב ובערבות ממשלת ארה"ב לפיקדונות הציבור

[3] רווח נקי שנתי המיוחס לבעלי מניות הבנק (בזמן t), לממוצע נכסים/ הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק (t,t-1)

[4] רווח לפני מס (t) + הוצאות להפסדי אשראי (t), לממוצע נכסי סיכון (t,t-1)

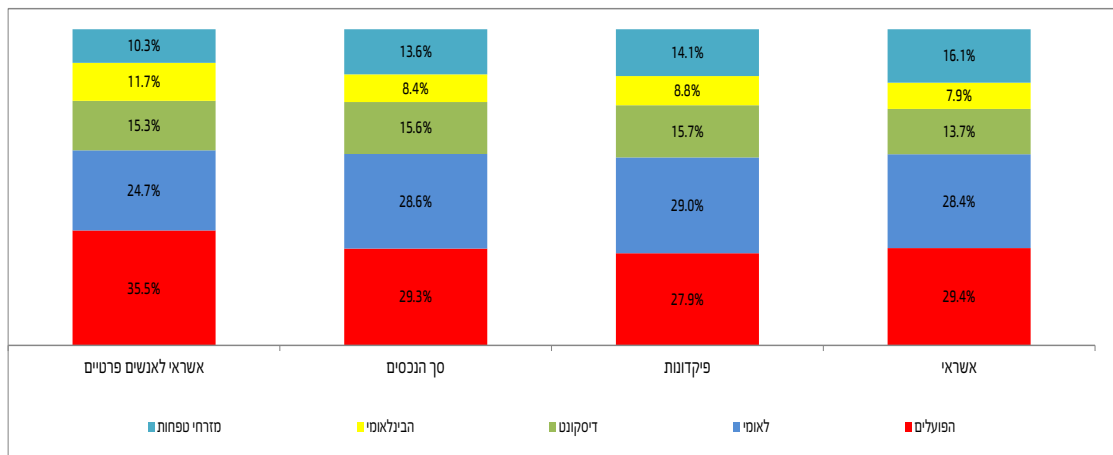
פירוט גורמי מפתח בדירוג האיתנות הפיננסית הפנימית

מיצוב עסקי טוב יחסית ופיזור מקורות ההכנסה תורמים ליכולת השבת הרווחים של הבנק, מנגד, יציבות הרווחים אינה בולטת לטובה בדומה לקבוצת השוואה

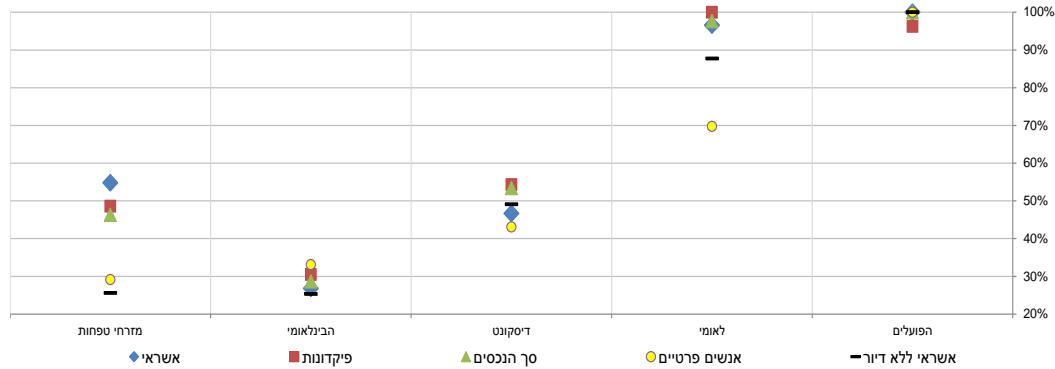
בנק דיסקונט הינו הקבוצה השלישית בגודלה בישראל במונחי סך נכסים, פיקדונות ואשראי צרכני לאנשים פרטיים. נתחי השוק של הבנק בפרמטרים אלה נמצאים במגמת שחיקה בשנים האחרונות ופוגמים במיצובו העסקי. מיצובו מוגבל גם נוכח שחיקה בנתחו של הבנק באשראי לציבור, נוכח הצורך בבניית כרית ההון, אשר היוותה מגבלה אפקטיבית לפוטנציאל הצמיחה בתיק האשראי של הבנק. נציין, כי למרות השחיקה בנתחי השוק של הבנק, אלו עדיין משמעותיים, תומכים במיצובו העסקי וביכולת השבת הרווחים ואנו לא צופים כי הבנק יאבד את מיקומו בטווח הזמן הבינוני, נוכח הפער מתחריו העיקריים (מזרחי טפחות והבינלאומי) והמשך הטיפול בהלימות ההון (כאשר לבנק יש גמישות להמשך טיפול בהלימות ההון ע"י מכירת IDBNY), אשר תומך בפוטנציאל הצמיחה העתידי ובשימור נתחי השוק. בתוך כך נציין, כי בבחינת נתח השוק באשראי לאנשים פרטיים (ללא משכנתאות), אשר, להערכת מידרוג, תורם ליציבות ופיזור ההכנסות, נוכח מאפיינים הטרוגניים, שומר הבנק על נתח שוק משמעותי למרות השחיקה בו, כאמור, ובפער משמעותי אל מול מתחריו העיקריים בשנים האחרונות.

מיצובו הטוב יחסית של הבנק נתמך בהיותו בנק אוניברסאלי, המספק קשת רחבה של שירותים בנקאיים ופיננסיים, בעל מותג חזק, בסיס לקוחות רחב ומפוזר ורשת סניפים גדולה ופרוסה היטב. כל אלו תורמים ליכולת השבת הרווחים של הבנק, לשימור מיצובו לאורך המחזור הכלכלי וליכולתו להתמודד עם שינויים בסביבה התפעולית.

להלן התפלגות נתחי השוק של חמשת הבנקים הגדולים בישראל ליום ה- 30.09.2013

בתרשים להלן מוצגים נתחי השוק, יחסית לנתח השוק המקסימאלי באותה הקטגוריה, של חמשת הבנקים הגדולים, נכון ליום ה- 30.09.2013:

כאמור, להערכת מידרוג, מפת נתחי השוק של הבנקים הגדולים בקטגוריות שצינו לעיל, אינה צפויה להשתנות מהותית בטווח הזמן הבינוני. עם זאת, אנו מעריכים כי בעקבות ההתפתחויות הרגולטוריות במסגרת תקנות באזל 3 ובהן עלות ההון ושינויים בתחום ניהול הנזילות, צפויה רמת התחרות בתחומי האשראי הקמעונאי והפיקדונות היציבים להתחזק, להגביר את שיעורי הנטישה ואף לפגוע במרווחים.

לגישתנו, יציבות הרווחים מצביעה על יכולת החיזוי של ההכנסות, מהווה אינדיקטור חשוב ליכולת השבת הרווחים ומשליכה על יכולת הבנק לספוג הפסדים ולשקם פגיעה לא צפויה בהון העצמי, במידה ותתרחש כתוצאה מהפסדים חד פעמיים. יציבות הרווחים של הבנק, כפי שנבחנת ע"י מידרוג, אינה בולטת לטובה בדומה לקבוצת השוואה ומושפעת גם מתנודתיות הרווחים, מהתפלגות ההכנסות עם שיעור ממוצע של הכנסות קמעונאיות סביר של כ- 46% בשלוש השנים האחרונות, שיעור הכנסות מעמלות סביר בדומה למערכת, דומיננטיות המגזר העסקי, המאופיין בתנודתיות וחשיפה גבוהה יותר למחזור הכלכלי וכן חשיפה לשוקי ההון ושע"ח. להערכת מידרוג, תנודתיות הרווחים לא צפויה להתמתן מהותית בטווח הזמן הקצר והבינוני, נוכח סביבה עסקית מאתגרת, תמורות רגולטוריות, אי הוודאות בשווקים הפיננסיים ופיזור גיאוגרפי נמוך יחסית, שצפוי להיפגע במידה והבנק יחליט למכור את אחזקותיו ב-IDBNY. מנגד, נציין לחיוב את אסטרטגיית הבנק להמשיך ולהתמקד באשראי קמעונאי, אשר יתרום, להערכתנו, למיתון מסוים ברמת התנודתיות ולפוטנציאל השבת הרווחים של הבנק בטווח הזמן הבינוני.

גורם נוסף הממתן סיכון זה, להערכת מידרוג ומהווה גורם חיובי לדירוג, הוא פיזור מקורות ההכנסה הטוב של הבנק בין קווי הפעילות העיקריים. החלק הארי בהתפלגות ההכנסות והרווח בשנים האחרונות נובע מבנקאות ופיננסים במגזרי הפעילות השונים, בדומה לקבוצת השוואה ואינו צפוי להשתנות, להערכתנו, בטווח הזמן הבינוני.

מדיניות ניהול הסיכונים הולמת את פרופיל הסיכון של הבנק

מערך ניהול הסיכונים של הבנק מקיף וכולל מספר עוגנים ומעגלי בקרה ובהם ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, ועדת ניהול סיכונים בראשות מנכ"ל הבנק ומערך עצמאי לניהול סיכונים ובראשו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. מערך ניהול הסיכונים צפוי להרחיב את תחומי אחריותו בתחומי האשראי כתוצאה מהוראות רגולטוריות, עובדה המהווה גורם חיובי בדירוג. מערכים אלה תומכים בהתוויית מדיניות ניהול הסיכונים, קביעת תאבון הסיכון של הבנק, התואם את האסטרטגיה שלו וניטור ובקרת סיכונים. סיכוני האשראי מנוהלים באמצעות מודלי דירוג סטטיסטיים (אשראי צרכני) והערכות מומחה (אשראי עסקי), כאשר הבנק מפתח מודל IRB⁴, אשר צפוי לתמוך בניהול סיכוני האשראי ולשפר את

⁴ Internal Rating Based Approach - מודלים מתקדמים לקביעת סיכוני אשראי על סמך דירוגים פנימיים.

תמחור הסיכונים הגלומים בתיק, בנוסף להעמקת השימוש במדדי Raroc להקצאת מקורות ותמחור מותאם סיכון. נציין כי ריכוזיות האשראי הגבוהה, בדומה למערכת, מהווה משקולת על פרופיל הסיכון של הבנק (ידון בהרחבה בפרק על איכות תיק האשראי), אולם היא ממותנת חלקית ע"י מדיניות מתן האשראי, תהליכי החיתום, הניטור ומדיניות הביטחונות. סיכויי השוק בבנק נאמדים ע"י מודל ה-VAR, תחת הנחות שמרניות, בדומה לכלל המערכת הבנקאית וכפעילות משלימה להערכת הסיכון, מפעיל הבנק מספר תרחישי קיצון (ובהם תרחישים הוליסטיים) בדרגות חומרה משתנות. להערכת מידרוג, תאבון סיכון השוק של הבנק נמוך יחסית ועמד בממוצע על 5.2% מהון הליבה בשלוש השנים האחרונות (Stressed Var של מידרוג). מגבלת החשיפה שהציב הבנק לסיכויי שוק מחמירה יחסית ועמדה על 4.0% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, ליום ה- 30.09.2013 (בפועל דיווח הבנק על חשיפה של 2.5% מהון הליבה לאותה התקופה), כאשר הבנק דיווח על שני אירועי חריגה מה-VAR במהלך שנת 2013. הבנק שומר על התאמה סבירה בין מח"מ הנכסים להתחייבויות בבסיסי ההצמדה השונים. סיכון הנזילות של הבנק מנוהל באמצעות מודל פנימי ומנוטר בתדירות יומית. להערכת מידרוג, ניהול הנזילות הולם את פרופיל הסיכון של הבנק, נוכח מבנה מקורות, הכולל בעיקר פיקדונות יציבים בפזר רחב (ממוצע שלוש שנים אחרונות של כ- 69% מהמגזר הקמעונאי ובנקאות פרטית), תלות נמוכה יחסית בשוק ההון (ממוצע של 6% מסך הנכסים בשלוש השנים האחרונות), אשר הינו פחות יציב, להערכתנו, לאורך המחזור הכלכלי (אולם תומך בהתאמת מח"מ טובה יותר בין נכסים להתחייבויות) ונכסים נזילים בשיעור מהותי.

נזילות בולטת לטובה

כנזכר לעיל, מבנה המקורות של הבנק, בדומה לכלל המערכת הבנקאית המקומית, נסמך בעיקר על בסיס פיקדונות רחב. היחס שבין האשראי לציבור לפיקדונות הציבור ליום ה- 30.09.2013 עמד על כ- 77% (בדומה לממוצע בשלוש השנים האחרונות), לעומת ממוצע של 90% בקבוצת השוואה. לפי מודל הנזילות של מידרוג ותחת הנחות תרחישים שונים לגבי מבנה הנכסים והתחייבויות (ובהן שיעור גלגול הלוואות, יציבות הפיקדונות ומימון שוק לאורך המחזור הכלכלי, יכולת מימוש נכסים, ה-Discount הצפוי ועומק שוק ה-Repo, שמירת חובת נזילות, נכסים משועבדים, נכסי Level 3 (Mark To Model) ועוד), לבנק נזילות הולמת כנגד התחייבויותיו בטווח של עד שנה ובנוסף הוא נהנה ממימון יציב ההולם את היקף נכסיו הארוכים. בתרחיש הבסיס של מידרוג ל- 12 חודשים הקרובים מנקודת החתך של יום ה- 30.09.2013 לבנק משקל נכסים נזילים מסך הנכסים של כ- 19% וגבוה ממשקל התחייבויות לז"ק מסך הנכסים של כ- 13%. בנוסף, נהנה הבנק ממימון יציב ומספק, להערכתנו, כנגד הנכסים הארוכים (משלים בהתאמה ל- 100%). מבנה המקורות המפוזר והנוח יחסית ובנוסף- שיעור מהותי של נכסים נזילים מסך הפיקדונות, תומכים בנזילות הטובה של הבנק. מדד הנזילות של הבנק, כפי שנמדד ע"י מידרוג- כיחס שבין מזומן ופיקדונות בבנקים, אג"ח מדינת ישראל, ממשלת ארה"ב ומגובה ממשלת ארה"ב, לסך פיקדונות הציבור תומך בפרופיל הסיכון של הבנק. ליום ה- 30.09.2013 עמד היחס על 40% בדומה לממוצע השנים האחרונות, וגבוה מממוצע קבוצת השוואה, עם שיעור של 31% לאותו המועד. מידרוג צופה כי מבנה המקורות הנוח של הבנק ורמת הנזילות הטובה ישמרו לאורך הזמן הקצר והבינוני, גם נוכח הערכתנו להיעדר צמיחה משמעותית בתיק האשראי של הבנק בטווח זמן זה. נזילות הבנק מהווה גורם חיובי לדירוג.

איכות נכסים סבירה

בדומה למערכת המקומית, תיק האשראי מהווה את הנכס העיקרי של הבנק, כ- 58% מסך הנכסים במוצע בשלוש השנים האחרונות, בדומה לשיעורו ליום ה- 30.09.2013 ונמוך משמעותית ממוצע של 68% בקרב קבוצת השוואה. היקף הנכסים שמר על יציבות במהלך התקופה הנסקרת⁵ כאשר חל שינוי שולי בתמהיל הנכסים, תוך גידול בשיעור הנכסים הנזילים בסך הנכסים על חשבון תיק האשראי. בסיס הפיקדונות צמח בשיעור שולי של 1% במהלך אותה התקופה.

תיק האשראי מאופיין ברמת סיכון גבוהה יחסית לדירוג- עקב ריכוזיות גבוהה בדומה למערכת ומדדי סיכון, שאינם בולטים לטובה, אולם במגמת שיפור. לא חל שינוי בהערכת מידרוג לאי שיפור מספק בהתפתחות מדדי הסיכון בטווח הזמן הקצר, נוכח השפעות אקסוגניות מאקרו כלכליות ופוטנציאל צמיחה מוגבל

במהלך התקופה הנסקרת קטן תיק האשראי של הבנק ב- 2.5%, לעומת גידול מצרפי של 2.0% בקבוצת השוואה. להערכת מידרוג, תיק האשראי של הבנק צפוי לגדול בשיעור שולי בלבד בטווח הזמן הקצר והבינוני, תוך המשך מיקוד באשראי קמעונאי ובקצב נמוך מצמיחת התמ"ג, גם נוכח מגבלת משאב ההון. בדומה לכלל המערכת, מאופיין התיק בריכוזיות לווים וענפית גבוהה, המושפעת גם מהיעדר פיזור גיאוגרפי ומאפיינים מבניים של המשק המקומי. לבנק חשיפה מהותית ללווים גדולים וריכוזיות גבוהה בתיק העסקי, אם כי במגמת ירידה בשנים האחרונות, נוכח אסטרטגית הבנק ומגבלות רגולטוריות. מגמה זו צפויה להימשך, להערכתנו בטווח הזמן הקצר והבינוני, תוך המשך הטיית תיק האשראי לכיוון אשראי קמעונאי (כ- 32% מסך התיק בשנת 2009, לעומת 37% ליום ה- 30.09.2013), אשר מהווה גורם חיובי בדירוג. ריכוזיות תיק האשראי העסקי, המתאמים החיוביים בינו לבין הסביבה הכלכלית ובין מרכיביו השונים, עלולים לפגום באיכות הנכסים ויכולת השבת הרווחים העתידיים של הבנק, מעבר לתרחיש הבסיס שלנו, במידה של קשיים לא צפויים בסביבה העסקית. בדומה לקבוצת השוואה חשוף הבנק לחובות של ארבעה ענפים עיקריים לאורך זמן (ללא הלוואות לדירור ואשראי צרכני): בינוי ונדל"ן, תעשייה, מסחר ושירותים פיננסיים. שלוש החשיפות הגדולות של הבנק מסתכמות ל- 44% מסך החובות, ליום ה- 30.09.2013 (לעומת 32% בקבוצת השוואה⁶ לאותה תקופה) וללא שיפור בשנים האחרונות בעיקר עקב גידול בחשיפה לענפי התעשייה והמסחר. נציין כי לבנק חשיפה גבוהה לאורך זמן ממוצע בקבוצת השוואה לענף הבינוי והנדל"ן, המאופיין ברמת סיכון גבוהה יחסית, נוכח מאפיינים הומוגניים (שיעור של 18% מסך החובות בבנק לעומת ממוצע של 17% בקבוצת השוואה בנטרול מזרחי טפחות, ליום ה- 30.09.2013). נציין כי ההטרוגניות של ענפי התעשייה והמסחר ופיזור האחזקות של הקונגלומרטים הגדולים במשק ממתנים במעט את סיכון הריכוזיות בתיק העסקי, כמו גם הקשחת תהליכי חיתום וניהול האשראי, כאמור. בנוסף, להערכתנו, בניגוד למשברים בעולם, שהחלו מבועות נדל"ן, בשוק המקומי קיימת בעיה מבנית המתבטאת בעודף ביקוש על היצע הממתן סיכון של הידרדרות מהותית במחירים בטווח הזמן הקצר והבינוני. סיכון הריכוזיות (ענפית ולווים) מתבטא גם בתיאבון לסיכון של הבנק, אשר בדומה למערכת אינו בולט לטובה, כפי שמשקף ביחסים של היקף החובות לענף הגדול ביותר (בינוי ונדל"ן) וחשיפת הבנק ל- 20 הלווים הגדולים (הבנק בולט לטובה יחסית לקבוצת השוואה) יחסית להון הליבה (172% ו- 108% בהתאמה, ליום ה- 30.09.2013). מדדים אלו מהווים משקולת לדירוג הבנק ופוגמים ביכולתו להתמודד עם הפסדים לא צפויים. להערכתנו לא צפוי שיפור מהותי במדדים אלו (בבנק ובמערכת) ללא פגיעה באיכות האשראי (למרות צפייתנו לשיפור מסוים כתוצאה מגידול בכריות הספיגה ומיקוד באשראי קמעונאי) ויכולת השבת הרווחים, בטווח הזמן הקצר והבינוני בהיעדר שוק אשראי חוץ בנקאי מקומי מספיק עמוק ונזיל. סיכון סיסטמי נוסף שעלול לפגום

⁵ סוף חציון ראשון של 2012 ועד ליום ה- 30.09.2013.

⁶ נציין כי בנק מזרחי טפחות מטה את ממוצע קבוצת השוואה כלפי מטה ובנטרולו- ממוצע קבוצת השוואה עמד על 36% ליום ה- 30.09.2013.

באיכות תיק האשראי של הבנק, כמו גם של כלל המערכת, הינו הגידול המהיר בתיק המשכנתאות בשנים האחרונות, אשר נתמך בסביבת הריביות הנמוכה. תיק המשכנתאות של הבנק גדל בקצב גבוה של 79% מסוף שנת 2007 ועד ליום ה- 30.09.2013, לעומת גידול של 15% בסך תיק האשראי באותה תקופה ובדומה למגמה במערכת. נציין כי חשיפת הבנק למשכנתאות נמוכה ממוצע קבוצת השוואה. ליום ה- 30.09.2013 לבנק חשיפה של 16.9% מסך החובות, לעומת 31.8% בקבוצת השוואה לאותו מועד (בנטרול מזרחי טפחות היחס עומד על 24.4% לאותו מועד). להערכתנו, סיכון משמעותי לאיכות תיק המשכנתאות של הבנק יתרחש רק במקרה שבו שיעורי האבטלה ינועו לכיוון דו ספרתי, במשולב עם עלייה בסביבת הריביות. אינדיקטור מקדים לשחיקתו של תיק זה, להערכתנו, הינו שחיקה משמעותית בביצועי המגזר העסקי.

מדדי הסיכון בתיק האשראי של הבנק, ובהם שיעור החובות הבעייתיים לסך תיק האשראי ובעיקר שיעור החובות הפגומים והחובות שאינם מבצעים (NPL), בעלי רמת החומרה הגבוהה ביותר, גבוהים יחסית לדירוג לאורך השנים האחרונות (גם אל מול ממוצע קבוצת השוואה), למרות השיפור בהם בשנתיים האחרונות. נציין כי ענף הבינו והנדל"ן מהווה לאורך השנים חלק משמעותי מסך החובות הפגומים בבנק (44% מסך החובות הפגומים בשלוש השנים האחרונות). בדומה לכלל המערכת, כאשר יחס הכיסוי בינו צנוע ועמד בממוצע על 26% בשלוש השנים האחרונות. להערכתנו, בנקודת החתך של ה- 30.09.2013, מדדים אלו מהווים אינדיקטור סביר לאיכות תיק האשראי של הבנק לאורך המחזור הכלכלי, גם נוכח פוטנציאל צמיחה נמוך ופוגמים ביכולת השבת הרווחים העתידית של הבנק ומגבילים את דירוגו. חשיבות מדדי הסיכון בתיק האשראי של הבנק מועצמת, נוכח כריות ספיגה חלקיות, אשר מהוות משקולת לדירוג ואינן צפויות להשתפר מהותית, בטווח הזמן הקצר והבינוני, לרמה ההולמת את דירוגו.

להערכת מידרוג ובשל הסביבה העסקית המתגרת, צפויה סטגציה ואף שחיקה מסוימת באיכות הנכסים של הבנק בדומה למערכת בטווח הזמן הקצר (12 חודשים קדימה), עם עלייה בהוצאות להפסדי אשראי לסך התיק לטווח שני 0.6%-0.7%, אולם אלו עדיין בקיבולת הדירוג.

בתרחיש הבסיס שלנו לגבי איכות תיק האשראי של הבנק נלקחו בחשבון מספר הנחות לגבי השפעות אקסוגניות, ברובן שליליות, בשנת 2014 ובהן:

1. צמיחה- התמתנות בגידול בצריכה הפרטית ומיתון בצריכה הציבורית. שיפור שולי בייצוא (בעיקר כתוצאה מהמצב הבעייתי באירופה). צמיחת תמ"ג של 2.8% בניכוי השפעת הפקת הגז.
2. עלייה מסוימת בשיעור האבטלה כתוצאה מקצב צמיחה נמוך יחסית וגידול בשיעור ההשתתפות, נוכח הקטנת תשלומי העברה ומגבלת היצע המשרות במגזר העסקי.
3. המשך סביבת ריביות נמוכה (המשך מדיניות מוניטארית מרחיבה), כפי שמשקף משוק ההון.
4. קשיי מימון בשוק החוב בנקאי- היעדר עומק ונזילות מספקת. פרמיית סיכון (כפי שמתבטא במרווחים) גבוהה יחסית לחלק מקבוצות הלווים הגדולות אליהן חשוף הבנק. צורכי מחזור חוב של כ- 24 מיליארד ₪ במונחי ערך נקוב ב- 2014 (מתייחס לאג"ח סחיר ללא מוסדות פיננסים).
5. מגבלת היצע האשראי הבנקאי למגזר העסקי גם כתוצאה ממתווה עליית הלימות ההון במסגרת באזל 3 ומיקוד קמעונאי.

תיק ניירות ערך ברמת סיכון נמוכה יחסית

תיק ניירות הערך מהווה חלק משמעותי בתמהיל נכסיו של הבנק לאורך השנים האחרונות (23% מסך הנכסים בשלוש השנים האחרונות), גם נוכח חשיפה משמעותית לאג"ח מגובה משכנתאות של סוכנויות של ממשלת ארה"ב (מנוהל ע"י IDBNY) ובניגוד למגמה במערכת בה משקל תיק האשראי מסך הנכסים גבוה יותר. התיק מהווה כלי לספיגת עודפי מקורות ולניהול חשיפות השוק השונות של הבנק. להערכת מידרוג, התיק מאופיין ברמת סיכון נמוכה יחסית היות והחלק הארי בתיק- אג"ח מדינה, אג"ח ממשלת ארה"ב ואג"ח מגובה משכנתאות בערבות ממשלת ארה"ב, כאמור. רמת הסיכון

בתיק קטנה לאורך השנים האחרונות, נוכח גידול במשקלן של אג"ח מדינה מסך התיק. מתוך תיק ניירות הערך של הבנק, אשר הסתכם ל־47 מיליארד ₪ ליום ה-30.09.2013, כ-60% מושקעים באג"ח מדינת ישראל וכ-22% באג"ח ממשלת ארה"ב ובערבות ממשלת ארה"ב (סה"כ 19% מסך הנכסים) והיתר מושקעים בעיקר באג"ח קונצרני (מקומי וזר בדירוגי השקעה).

כריות ההון הולמות את הדירוג, צפי להמשך חיזוק כריות ספיגת הפסדים בעקבות מתווה באזל 3⁷

הבנק מציג מגמה מתמשכת של שיפור ביחסי הלימות ההון עקב צבירת רווחים, אופטימיזציה וניהול וצמצום היקף נכסי הסיכון. ליום ה-30.09.2013 הלימות הון הליבה של הבנק, המאופיינת ביכולת ספיגה גבוהה יותר של הפסדים לא צפויים, עמדה על 9.3%, בדומה לממוצע בקבוצת השוואה. יחס זה צפוי להישחק בשיעור של עד 0.7% לאחר יישום מלא של באזל 3 ורישום התחייבויות לעובדים לפי התקינה האמריקאית (כתלות בגורם ההיוון ויישום מדורג). רמת המינוף של הבנק, כפי שמשתקף ביחס ההון עצמי למאזן אינה בולטת לטובה יחסית לדירוג, אולם נמצאת גם כן במגמת שיפור, שצפויה להימשך להערכתנו גם נוכח פוטנציאל צמיחה נמוך בהיקף הנכסים. המשך הקטנת המינוף תומכת בהמשך שיפור פרופיל הסיכון של הבנק ובדירוגו. יש לציין, כי הדירוג מגלם את מתווה המפקח ליישום באזל 3 וחיזוק כריות ההון כתוצאה מרווחים צבורים והיעדר צמיחה משמעותית בהיקף הנכסים. הדירוג אינו לוקח בחשבון מכירה אפשרית של IDBNY, אשר במידה ותתרחש במלואה ובמכפיל הון של 1 צפויה לשפר את הלימות הון הליבה של הבנק ל-11.1% (במונחי באזל 2). תכנית פעולה זו מאפשרת לבנק גמישות ניהולית לעמידה ביעדי ההון ופוטנציאל יזום אסטרטגיית צמיחה, תוך ביצור המיצוב העסקי של הבנק.

מידרוג בחנה מספר תרחישי לחץ (חלקם הוליסטיים) בדרגות חומרה משתנות לגבי כריות ספיגת הפסדים של הבנק ביחס לפרופיל הסיכון שלו, תוך הנחת שיעורי PD ו-LGD משתנים בענפי המשק השונים ובתרחישים השונים, חשיפה לסיכונים שוק, בניית ההון העצמי ע"י רווחים והיעדר חלוקת דיבידנד בטווח הזמן הקצר והבינוני. הלימות הון הליבה נעה בטווח שבין 8.2% בתרחיש הקל ו-5.9% בתרחיש הקיצון, מאפשרת לבנק לספוג הפסדים ואינה מערערת את יציבותו, להערכתנו, למרות שחיקה משמעותית בתרחיש הקיצון, אולם הסתברותו של זה נמוכה יחסית. מידרוג צופה כי יחסי הלימות ההון ימשיכו להשתפר בטווח הזמן הקצר והבינוני כתוצאה מהגורמים הבאים: 1. רווחים צבורים. 2. המשך שינוי וניהול היקף ותמהיל נכסי הסיכון. 3. גידול שולי בהיקף נכסי הסיכון. 4. היעדר חלוקת דיבידנד. פיתוח של מודל IRB לא נלקח בחשבון לצורך שיפור הלימות ההון.

רווחיות הבנק נמוכה יחסית לדירוג ומוגבלת ע"י יעילות תפעולית נמוכה

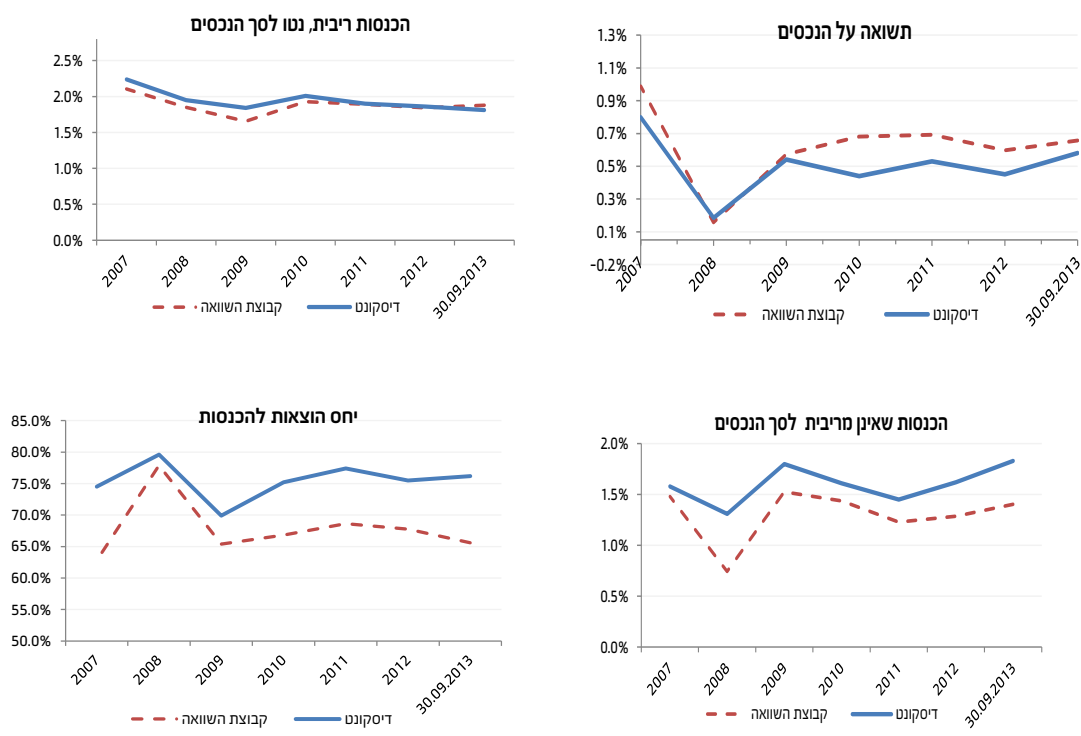
רווחיות הבנק נמוכה יחסית לדירוג ולקבוצת השוואה ומוגבלת ע"י מבנה הוצאות קשוח, בדומה למערכת. שיעורי הרווחיות של הבנק מהווים משקולת לדירוג ולהערכתנו אינם מהווים כרית ביטחון מספקת יחסית לדירוג הנוכחי באשר ליכולת ספיגת הפסדים של הבנק. הבנק מציג תשואת ליבה על נכסי סיכון נמוכה יחסית לקבוצת השוואה (ממוצע 3 שנים 1.33%, לעומת ממוצע של 1.47% בקבוצת השוואה). הבנק מציג תשואה על נכסים נמוכה ותנודתית יותר מממוצע קבוצת השוואה וללא מגמה מובהקת לאורך זמן. זאת, למרות שיעור גבוה יותר יחסית לממוצע קבוצת השוואה של הכנסות שאינן מריבית (עמלות, אשר לגישתנו הינן הכנסות חוזרות ויציבות יחסית ורווחי הון אשר מאופיינים בתנודתיות גבוהה יותר) ושיעור הכנסות מריבית (לאחר הוצ' בגין הפסדי אשראי) בדומה לקבוצת השוואה. יחס היעילות התפעולית נמוך משמעותית מממוצע קבוצת השוואה לאורך זמן ומגביל את שיעורי הרווחיות לאורך השנים האחרונות. נציין כי הבנק הודיע לאחרונה כי בעקבות הסכם מכירת חלקו בבנק הבינלאומי ופקיעת זכותו להמליץ על מינוי דירקטורים, הוא יאלץ לרשום את חלקו בבינלאומי לפי שווי שוק וכפועל יוצא צפוי להפריש כ-135 מיליון ₪ בגין ירידת ערך ההשקעה בבינלאומי (מכפיל ההון של הבינלאומי עמד על 0.84 ליום ה-29.01.2013).

⁷ הנחיות הפיקוח על הבנקים קובעות כי הלימות הון הליבה של הבנקים בישראל נדרשת לעמוד על 9% עד לתחילת שנת 2015 ובנקים בעלי נתח שוק של מעל 20% (קרי לאומי ופועלים) יידרשו להגדיל את הלימות הון הליבה ל-10% עד לתחילת שנת 2017.

כאמור, הבנק מאופיין ביעילות תפעולית נמוכה יחסית לקבוצת השוואה בשנים האחרונות, המגבילה את פוטנציאל הרווח שלו ואת יכולתו להתמודד עם הסביבה העסקית המתגברת (יחס הוצאות להכנסות של 76% בשלוש השנים האחרונות, לעומת ממוצע של 67% בקבוצת השוואה ויחס הוצאות לסך נכסים ממוצעים, הגבוה משמעותית מממוצע קבוצת השוואה). פוטנציאל שיפור הרווחיות של הבנק הינו אחד האתגרים המרכזיים של הבנק, בשל הסביבה העסקית הכלכלית והרגולטורית המתגברת, כאשר, בדומה למערכת, גורמים רבים בצד ההכנסות הינם אקסוגניים לבנק. להערכת מידרוג אחד הכלים המרכזיים של הבנק להתמודד עם אתגר שיפור כריות הרווחיות הינו המשך טיפול במבנה ההוצאות והיעילות הנמוכה (כאשר הבנק פעל במסגרת הסכם השכר הקודם לצמצום שיעור "הטייס האוטומטי", לפרישת מאות עובדים ולהתייעלות בתהליכי העבודה והסכמי הרכש). בתרחיש הבסיס של מידרוג לא נלקחה התייעלות תפעולית משמעותית בהיקף כ"א וצמיחת השכר בטווח הזמן הקצר והבינוני, כאשר על הבנק לעבור משוכה גבוהה בדמות המו"מ בדבר הסכם השכר החדש וזחילת השכר ("טייס אוטומטי").

להערכת מידרוג, יחסי הרווחיות של הבנק לאורך המחזור הכלכלי נמוכים יחסית לדירוג, כאשר תשואת הליבה על נכסי הסיכון צפויה לנוע בטווח שבין 1.1% ל- 1.4% לאורך המחזור הכלכלי. ההנחות המרכזיות בתרחיש הבסיס של מידרוג לגבי רווחיות הבנק: 1. פוטנציאל צמיחה שולי בתיק האשראי. 2. המשך הקטנת מינוף (גם באמצעות סינדיקציות). 3. היתכנות גבוהה לעלייה בעלות המקורות לכלל המערכת, כתוצאה מהצפי להתגברות התחרות בתחום הפיקדונות, מכשירים תחליפיים ובמרווחים על מכשירי ההון השונים. 4. צפי להמשך מדיניות מוניטארית מרחיבה. 5. גידול בהוצאות להפסדי אשראי, כנזכר לעיל. 6. שחיקה מסוימת בעמלות כתוצאה מיישום מלא של וועדת זקן. 6. המשך זחילת בסיס ההוצאות ("טייס אוטומטי") ועליית מיסים. מנגד קיימים, להערכתנו, מספר גורמים מקזזים ובהם: 1. המשך יישום ההתייעלות התפעולית בעיקר בתחומי הרכש, ניהול הנכסים הקבועים של הבנק ועידוד העברת פעילות לערוצים ישירים. 2. מגבלת היצע האשראי תוביל לתמחור הולם יותר של הסיכון ולעלייה במחיר האשראי בעיקר במגזר העסקי. 3. המשך מיקוד בהעמקת והרחבת בסיס הלקוחות הקמעונאיים.

בנק דיסקונט וקבוצת השוואה: פירוק למרכיבי התשואה על הנכסים, מגמות רב שנתיות

נחיתות מבנית

בהתאם למתודולוגיה של מידרוג דירוג החוב הנדחה של הבנק ביחס לאיתנות הפיננסית הפנימית מותאם לפי המאפיינים הספציפיים של מכשירי החוב השונים ומיקומם על סולם שבין חוב להון - בדגש על מידת הנדחות של המכשירים השונים ומנגנוני ספיגת הפסדים, באם יש. בנוסף נבחנת הסבירות שמכשירים אלו ייהנו מתמיכה חיצונית.

תמיכת מדינה

דירוג הפיקדונות והחוב הבכיר נהנים מהטבה של 2 נוט'שים מעל האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק, בהתאם למודל ה-JDA של מידרוג ומוצבים על דירוג של Aa2. הטבה זו נגזרת מהערכתנו להסתברות גבוהה לתמיכה חיצונית בבנק במידת הצורך, נוכח היותו בעל חשיבות מערכתית, חיוני לתפקודה השוטף של הכלכלה הישראלית ובשל הסתברות גבוהה לסיכון הדבקה בתוך המערכת המקומית. בנוסף מדינת ישראל הוכיחה בעבר נכונות לתמיכה בבנקים כושלים ואנו לא מניחים שינוי במדיניות זו לגבי פיקדונות וחוב בכיר.

דירוג החוב הנחות בבנקים מוסיף אף הוא ליהנות מהנחת תמיכה גבוהה מצד המדינה, אולם וודאות התמיכה של המדינה בחוב הנחות לסוגי השונים פחתה להערכתנו. הפחתת הוודאות לגבי תמיכת המדינה בחובות הנחותים של הבנקים נובעת בין השאר מהניסיון הבינלאומי שקיבל ביטוי החל מפרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2007 והראה כי מדינות רבות בעולם, ובעיקר בארה"ב ובאירופה כפו הפסדים על חובות נחותים במסגרת תהליך חילוץ הבנקים, וזאת מבלי שהדבר הוביל לאפקט "הדבקה" של חובות בכירים יותר. יש להדגיש כי בישראל לא נצפה שינוי משמעותי בפרדיגמת התמיכה המערכתית לאורך השנים האחרונות. עד כה, הרגולטורים בישראל לא נאלצו להתמודד עם תרחישי לחץ משמעותיים במערכת הבנקאות ובניגוד לאזורים אחרים בעולם, לא בוצעה חקיקה ולא ניתנו הוראות שעלולות להשתמע כי חל שינוי בסיכון של החוב הנחות מנקודת מבט משפטית. ואולם, התנהלות מוסדות הריבון בישראל, ובראשם הפיקוח על הבנקים, המצביעה על נכונות גבוהה של המדינה להיות מעורה בקהילה הכלכלית הבינלאומית, ליטול על עצמה סטנדרטים בינלאומיים ולנהל דיאלוג שוטף עם רגולטורים מערביים וועדות בינלאומיות. התנהלות זו מעלה להערכתנו את הסבירות שהמדינה תושפע מעקרונות ה"נשיאה בנטל", שנתמכו פורמאלית ע"י מדינות ה-G-20 ושולבו במסגרת העבודה של ועידת באזל. לכך יש להוסיף גם את המלצות קרן המטבע הבינלאומית (מרץ 2012) בקשר עם היציבות הפיננסית של המערכת הבנקאית בישראל, אשר מדגישות את הצורך בקביעת מסגרת רגולטורית וחוקית לטיפול בבנקים כושלים.

למרות כל האמור לעיל, מידרוג כנראה ולא תסיר לחלוטין את הנחת התמיכה החיצונית בחוב הנחות מהסיבות הבאות: חשיבות גבוהה של המערכת הבנקאית לכלכלה המקומית והצורך בשמירת יציבותה; ריכוזיות גבוהה של המערכת הבנקאית והפיננסית; קישוריות גבוהה יחסית בין המערכת הבנקאית לגופים מוסדיים; היותה של המערכת הפיננסית המקומית ספק אשראי מרכזי לממשלה; אי ודאות מסוימת בנוגע להתנהגות ואמון בעלי החוב השונים ביחס לכפיית הפסדים קרוב לנקודת הכשל בהיעדר ניסיון קודם. בהיעדר עדות ברורה לכך שרשויות המדינה לא תומכות ב"נשיאה בנטל", או במידה ומידרוג תעריך כי כפיית הפסדים על החוב הנחות לא יכולה להתבצע ללא סבירות גבוהה של הדבקה חובות בכירים יותר, עשויה מידרוג להקטין את הסתברות התמיכה החיצונית. לפירוט לגבי שיקולים אלו ונוספים אנו מפנים לדוח מיוחד מחודש ינואר 2014.

גורמים שעשויים להוביל להעלאת הדירוג:

- שיפור משמעותי ברמת הרווחיות ויציבותה לאורך זמן
- הקטנה משמעותית של ריכוזיות לווים וענפית
- שיפור באיכות הנכסים לאורך זמן

גורמים שעלולים להוביל להורדת הדירוג:

- פגיעה במעמד הבנק במפת הבנקאות המקומית
- שחיקה משמעותית בכריות הרווחיות והון

אודות הבנק

בנק דיסקונט לישראל בע"מ הינו בנק מסחרי, המספק שירותי בנקאות בישראל ובחו"ל בכל מגוון הפעילויות הבנקאיות, ללקוחות קמעונאיים, עסקיים ומסחריים. לבנק חברות בנות ומוחזקות, בישראל ובחו"ל, המהוות ביחד את קבוצת דיסקונט. קבוצת דיסקונט היא הקבוצה הבנקאית השלישית בגודלה בישראל במונחי סך נכסים.

פעילות קבוצת דיסקונט בישראל מתבצעת באמצעות רשת של 200 סניפים. הבנק מחזיק חברה בנקאית בבעלות מלאה, בנק מרכנתיל דיסקונט. בנוסף, החזיק הבנק בחברה בנקאית נוספת, בנק דיסקונט למשכנתאות, אשר מוזג עם ולתוך הבנק ביוני 2012. לבנק פעילות בנקאית בחו"ל, המתבצעת בעיקר באמצעות IDB ניו-יורק- בנק מסחרי המתמקד בתחום הבנקאות הפרטית בארה"ב ופועל גם בדרום אמריקה, באמצעות חברת בת בבעלות מלאה. בנוסף פועל הבנק בשוויץ בתחום הבנקאות הפרטית באמצעות אידיבי (סוויס) בנק.

חברת בת נוספת היא: דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (100%), הפועלת כזרוע הקבוצה בתחום ההשקעות הריאליות והחיתום ותכלית דיסקונט ניהול תיקים (100%), העוסקת בניהול השקעות עבור לקוחות פרטיים וחברות. פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעת באמצעות האחזקה (71%) בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כא"ל).

אחזקות עיקריות נוספות כוללות 26.4% מהבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, אשר הינו הבנק החמישי בגודלו בישראל.

בחודש אוגוסט 2013 הודיע מנכ"ל הבנק מר ראובן שפיגל על התפטרותו, אשר תכנס לתוקף בסוף מרץ 2014. גברת לילך אשר טופילסקי שכינה עד לאחרונה כראש החטיבה הקמעונאית בבנק הפועלים מונתה במקומו.

ביום ה- 3 לדצמבר 2013 הפך הבנק לבנק ללא גרעין שליטה לאחר הודעת קבוצת ברונפמן על מכירת מניות גרעין השליטה בבנק.

⁸ מתייחס לדירוג האיתנות פיננסית הפנימית של הבנק.

- [ענף הבנקאות - מתודולוגיית דירוג, ינואר 2013](#)
- [מודל לניתוח חדלות פירעון משותפת \(JDA\), ינואר 2014](#)
- [בחינה מחדש של דירוג חוב נחות, ינואר 2014](#)
- [דוח דירוג בנק דיסקונט אוקטובר 2012](#)

תאריך דוח: 04.03.2014

סולם דירוג פיקדונות זמן קצר

P-1	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-1 מציעים איכות אשראי מעולה ויכולת חזקה מאוד לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
P-2	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-2 מציעים איכות אשראי חזקה ויכולת חזקה לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
P-3	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-3 מציעים איכות אשראי סבירה ויכולת מספקת לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
NR	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא NR מציעים איכות אשראי חלשה עד מוטלת בספק ויכולת לא וודאית לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר

סולם דירוג התחייבויות זמן ארוך

Aaa	התחייבויות המדורגות בדירוג Aaa הן, על פי שיפוטה של מידרוג, מהאיכות הטובה ביותר וכרוכות בסיכון אשראי מינימלי.	דרגת השקעה
Aa	התחייבויות המדורגות בדירוג Aa הן, על פי שיפוטה של מידרוג, מאיכות גבוהה, וכרוכות בסיכון אשראי נמוך מאד.	
A	התחייבויות המדורגות בדירוג A נחשבות על ידי מידרוג בחלק העליון של הדרגה האמצעית, וכרוכות בסיכון אשראי נמוך.	
Baa	התחייבויות המדורגות בדירוג Baa כרוכות בסיכון אשראי מתון. הן נחשבות כהתחייבויות בדרגה בינונית, וככאלה הן עלולות להיות בעלות מאפיינים ספקולטיביים מסוימים.	
Ba	התחייבויות המדורגות בדירוג Ba הן, על פי שיפוטה של מידרוג, בעלות אלמנטים ספקולטיביים, וכרוכות בסיכון אשראי משמעותי.	דרגת השקעה ספקולטיבית
B	התחייבויות המדורגות בדירוג B נחשבות על ידי מידרוג כספקולטיביות, וכרוכות בסיכון אשראי גבוה.	
Caa	התחייבויות המדורגות בדירוג Caa הן, על פי שיפוטה של מידרוג, בעלות מעמד חלש וכרוכות בסיכון אשראי גבוה מאוד.	
Ca	התחייבויות המדורגות בדירוג Ca הן ספקולטיביות מאוד ועלולות להיות במצב של חדלות פרעון או קרובות לכך, עם סיכויים כלשהם לפדיון של קרן וריבית.	
C	התחייבויות המדורגות בדירוג C הן בדרגת הדירוג הנמוכה ביותר ובד"כ במצב של חדלות פרעון, עם סיכויים קלושים לפדיון קרן או ריבית.	

מידרוג משתמשת במשתנים המספריים 1, 2 ו-3 בכל אחת מקטגוריות הדירוג מ-Aa ועד Caa. המשתנה '1' מציין שאגרת החוב מצויה בקצה העליון של קטגוריית הדירוג שאלה היא משתייכת, המצוינת באותיות. המשתנה '2' מציין שהיא נמצאת באמצע קטגוריית הדירוג; ואילו המשתנה '3' מציין שאגרת החוב נמצאת בחלק התחתון של קטגוריית הדירוג שלה, המצוינת באותיות.

מידרוג בע"מ, מגדל המילניום רח' הארבעה 17 תל-אביב 64739
טלפון 03-6844700, פקס 03-6855002, www.midroog.co.il
© כל הזכויות שמורות למידרוג בע"מ (להלן: "מידרוג") 2014.

מסמך זה, לרבות פיסקה זו, הוא רכוש הבלעדי של מידרוג והוא מוגן על ידי זכויות יוצרים ודיני הקניין הרוחני. אין להעתיק, לצלם, לשנות, להפיץ, לשכפל או להציג מסמך זה למטרה מסחרית כלשהי ללא הסכמת מידרוג בכתב.

כל המידע המפורט במסמך זה ושעליו הסתמכה מידרוג נמסר לה על ידי מקורות הנחשבים בעיניה לאמינים ומדויקים. מידרוג אינה בודקת באופן עצמאי את נכונותו, שלמותו, התאמתו, דיוקו או אמינותו של המידע (להלן: "המידע") שנמסר לה והיא מסתמכת על המידע שנמסר לה לצורך קביעת הדירוג על ידי החברה המדורגת.

הדירוג עשוי להשתנות כתוצאה משינויים במידע המתקבל ו/או כתוצאה מקבלת מידע חדש ו/או מכל סיבה אחרת. עדכונים ו/או שינויים בדירוגים מופיעים באתר האינטרנט של מידרוג שכתובתו: www.midroog.co.il. הדירוגים המתבצעים על ידי מידרוג הנם בגדר חוות דעת סובייקטיבית ואין הם מהווים המלצה לרכישה או להימנעות מרכישה של אגרות חוב או מסמכים מדורגים אחרים. אין לראות בדירוגים הנעשים על ידי מידרוג כאישור לנתונים או לחוות דעת כלשהן או כניסיונות לבצע הערכה עצמאית למצבה הכספי של חברה כלשהי או להעיד על כך, ואין להתייחס אליהם בגדר הבעת דעה באשר לכדאיות מחירן או תשואתן של אגרות חוב או של מסמכים מדורגים אחרים. דירוגי מידרוג מתייחסים במישרין רק לסיכוני אשראי ולא לכל סיכון אחר, כגון הסיכון כי ערך השוק של החוב המדורג ירד עקב שינויים בשערי ריבית או עקב גורמים אחרים המשפיעים על שוק ההון. כל דירוג או חוות דעת אחרת שמעניקה מידרוג צריכה להישקל כמרכיב בודד בכל החלטת השקעה הנעשית על ידי משתמש במידע הכלול במסמך זה או על ידי מי מטעמו, ובהתאם, כל משתמש במידע הכלול במסמך זה חייב ללמוד ולבצע הערכה של כדאיות השקעה מטעמו לגבי כל מנפיק, ערב, אגרת חוב או מסמך מדורג אחר שבכוונתו להחזיק, לרכוש או למכור. דירוגיה של מידרוג אינם מותאמים לצרכיו של משקיע מסוים ועל המשקיע להסתייע בייעוץ מקצועי בקשר עם השקעות, עם הדין או עם כל עניין מקצועי אחר. מידרוג מצהירה בזאת שהמנפיקים של אגרות חוב או של מסמכים מדורגים אחרים או שבקשר עם הנפקתם נעשה דירוג, התחייבו לשלם למידרוג עוד קודם לביצוע הדירוג תשלום בגין שרותי הערכה ודירוג הניתנים על ידי מידרוג.

מידרוג הינה חברת בת של מודי'ס (Moody's להלן: "מודי'ס"), שלה 51% במידרוג. יחד עם זאת, הליכי הדירוג של מידרוג הנם עצמאיים ונפרדים מאלה של מודי'ס, ואינם כפופים לאישורה של מודי'ס. בו בזמן שהמתודולוגיות של מידרוג מבוססות על אלה של מודי'ס, למידרוג יש מדיניות ונהלים משלה וועדת דירוג עצמאית.

למידע נוסף על נהלי הדירוג של מידרוג או על ועדת הדירוג שלה, הנכם מופנים לעמודים הרלוונטיים באתר מידרוג.